

Protokoll 4/2020

fört vid Östermalms Stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 23 april 2020 kl. 18:00-19:00, Karlavägen 104
- Stängt för allmänheten

Ledamöter

Andrea Hedin (M) Ordförande
Henrik Lundquist (M)
Mats Hasselgren (L)
Rudolf Sjöstrand (S)
Göran Ek (SD)
Magnus Granat (M)
Annika Elmlund (M)
Johanna Clarin (MP) ersätter Vivianne Gunnarsson (MP)
Caroline Blomberg (C)
Fredrik Boeke (S) ersätter Birgit Marklund Beijer (S)
Emil Bustos (S) ersätter Berit Nyberg (S)
Cecilia Enqvist (V) ersätter Jaime Barrios (V)

Övriga närvarande

Carolina Bjurling Tjänsteman
Sarah Johansson Nämndsekreterare
Ulrika Josephson Westberg Tjänsteman
Christina Klang Stadsdelsdirektör
Roger Melroth Tjänsteman

Justerare

Rudolf Sjöstrand

Datum för justering

2020-04-23

Paragraf

§13

Sekreterare

Sarah Johansson

§ 13**En likvärdig fixartjänst inom staden**

ÖST 2020/132

Beslut

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Den som har fyllt 75 år kan få hjälp med enklare vardagssysslor via stadsdelarnas fixartjänst. Fixartjänsten är avgiftsfri och kan användas i högst sex timmar per år och hushåll. Fixartjänsten omfattar vardagssysslor som kan vara riskfyllda för äldre personer, exempelvis tunga lyft, klättra på stege och liknande. Äldrenämnden har kartlagt stadsdelsförvaltningarnas fixartjänster och tagit fram förslag på åtgärder för att öka likställigheten över staden. Förslagen antogs av äldrenämnden 28 januari 2020. Östermalms stadsdelsnämnd är en remissinstans för förslaget. Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens föreslagna åtgärder men önskar att det förtydligas om säkerhetsgenomgången av bostaden ska ingå i de sex timmar den enskilde kan nyttja tjänsten per år, eller om den är en insats som ligger utanför dessa timmar.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2020/132-2 En likvärdig fixartjänst inom staden
- ÖST 2020/132-1.2 En likvärdig fixartjänst inom staden
- ÖST 2020/132-1.1 En likvärdig fixartjänst inom staden

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-04-23

En likvärdig fixartjänst inom staden.

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2020/243

Förslag till beslut

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Den som har fyllt 75 år kan få hjälp med enklare vardagssysslor via stadsdelarnas fixartjänst. Fixartjänsten är avgiftsfri och kan användas i högst sex timmar per år och hushåll. Fixartjänsten omfattar vardagssysslor som kan vara riskfyllda för äldre personer, exempelvis tunga lyft, klättra på stege och liknande.

Äldrenämnden har kartlagt stadsdelsförvaltningarnas fixartjänster och tagit fram förslag på åtgärder för att öka likställigheten över staden. Förslagen antogs av äldrenämnden 28 januari 2020.

Östermalms stadsdelsnämnd är en remissinstans för förslaget. Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens föreslagna åtgärder men önskar att det förtydligas om säkerhetsgenomgången av bostaden ska ingå i de sex timmar den enskilde kan nyttja tjänsten per år, eller om den är en insats som ligger utanför dessa timmar.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har fått framställan om en likvärdig fixartjänst inom staden på remiss för svar till kommunstyrelsen senast 28 april 2020. Stadsdelsnämnden ombeds ta ställning till de förslag som äldrenämnden beslutat om vid sitt sammanträde 28 januari 2020. Övriga remissinstanser är:

- samtliga stadsdelsnämnder
- stadsledningskontoret
- kommunstyrelsens råd för funktionshindersfrågor
- kommunstyrelsens pensionärsråd

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och stadsdelsnämndens råd för funktionshindersfrågor har tagit del av ärendet.

Ärendet

Det här är fixartjänst

Den som har fyllt 75 år kan få hjälp med enklare vardagssysslor via stadsdelarnas fixartjänst. Fixartjänsten är avgiftsfri och kan användas i högst sex timmar per år och hushåll.

Fixartjänsten omfattar vardagssysslor som kan vara riskfyllda för äldre personer, exempelvis tunga lyft, klättra på stegar och liknande. Ett syfte är att förebygga fallskador. Även den som hemtjänst har möjlighet att få hjälp av fixartjänsten.

Tjänsten omfattar bland annat

- bära upp och ner saker från vind eller källare
- fästa sladdar
- byta glödlampor, säkringar eller gardiner.

Tjänsten omfattar inte

- trädgårdsskötsel
- fönsterputsning
- arbete som kräver någon form av auktorisation (behörighet)
- personlig omvårdnad.

Äldrenämndens kartläggning av fixartjänsten

I 2019 års budget fick äldrenämnden i uppdrag att undersöka tidsåtgången beträffande de så kallade fixartjänsterna i staden. Undersökningen visade sig vara svår att genomföra eftersom förvaltningarna registrerar på olika sätt och att statistiken därför inte blir jämförbar.

Äldreförvaltningen genomförde därför istället en kartläggning av om fixartjänster erbjuds på ett innehållsmässigt likvärdigt sätt inom staden genom att intervjuar stadsdelsförvaltningarnas fixare.

Kartläggningen visade bland annat följande:

- Fixartjänsterna används framförallt av kvinnor
- Efterfrågan på tjänsten varierar efter säsong –det är störst efterfrågan inför jul samt under vår och höst.
- Fixarnas uppfattning är att max sex timmar per hushåll och år är tillräckligt.

- Åldersgränsen på 75 år behandlas olika i stadsdelarna. Några håller hårt på den och andra gör undantag med hänvisning till att det är få förfrågningar från yngre och att det är svårt att neka hjälp till personer som har behov men inte åldern inne.
- De mest efterfrågade tjänsterna är hjälp med byte av gardiner, glödlampor, säkringar, batterier, ta ned saker från höga skåp, att bära in tillhörigheter från vind eller källare samt fäste av lösa elsladdar.
- Övergripande information om tjänsten finns på stadens hemsida och det är upp till varje stadsdel att ta fram och sprida egen information om tjänsten. Fixarna efterfrågar stadsgemensam informationsbroschyr med möjlighet att lägga till lokala kontaktuppgifter.
- Inom några stadsdelsförvaltningar erbjuder fixaren en säkerhetsgenomgång av bostaden i syfte att undanröja fallrisker. Det saknas stadsgemensam checklista för detta och ingen stadsdelsförvaltning har heller tagit fram en egen checklista.
- Stadsgemensamma riktlinjer för fixarnas statistik saknas. Varje stadsdelsförvaltning har tagit fram egna mallar.
- Fixarna har önskemål om att träffas i stadsövergripande nätverk för erfarenhetsutbyte.

Äldrenämndens föreslagna åtgärder för att öka likställigheten I 2020 års budget gavs äldrenämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att öka enligheten inom stadens fixartjänster och den 28 januari 2020 beslutade äldrenämnden att godkänna följande förslag på åtgärder:

- **Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som lag(2009:47) medger.**
Syftet är att minska godtycklighet och därmed olikheter över staden och i förlängningen även risken för fallskador. Äldreförvaltningen bedömer att en minskning av åldersgränsen endast kommer att ge en marginell ökning av uppdrag till fixarna och att kostnaderna för stadsdelsnämnderna därför inte kommer att öka.
- **Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten(där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök).**
Syftet är att säkra att information om fixartjänsten förmedlas på liknande sätt i staden och att de äldre ska vara medvetna

om att fixaren ska legitimera sig. Att äldre efterfrågar identifikation innan de släpper in någon är viktigt eftersom de är en utsatt grupp för olika typer av bedrägerier.

- **Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive brandförebyggande åtgärder.**
Syftet är att stödja en ökad systematik i arbetet med att förebygga fallskador.
- **Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.**
Syftet är att möjliggöra jämförelser av tjänstens efterfrågan över tid och mellan stadsdelsförvaltningar samt att underlätta kostnadsberäkning av tjänsten. k

Fixartjänsten på Östermalm

Östermalms stadsdelsförvaltning har sin fixartjänst organiserad i den förebyggande enheten. Fixaruppdraget omfattar 50 procent och medarbetaren arbetar resterande 50 procent i enhetens andra verksamheter. Fixaren för statistik över antal besök, även könsuppdelad, och över kategori av insats.

Under 2019 genomförde fixaren 454 besök, varav 394 hos kvinnor och 60 hos män. Störst efterfrågan är inför jul och under höst och vår. Den vanligaste insatskategorin var hjälp med att byta glödlampor, spotlights och elsladdar. Därefter efterfrågas hjälp med gardiner och hjälp med balkong, grovsopor och att bära saker till och från vind och källare. Fixaren erbjuder idag inte någon strukturerad säkerhetsgenomgång av bostaden.

Sedan 2014 ses en ökad efterfrågan på fixartjänsterna i stadsdelsområdet:

- 2019 454 ärenden
- 2018 434 ärenden
- 2017 341 ärenden
- 2016 355 ärenden
- 2015 350 ärenden
- 2014 247 ärenden

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorg

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Jämställdhetsanalys

Beslutsunderlag ska innehålla en jämställdhetsanalys som belyser hur beslutet förhåller sig till stadens jämställdhetspolitiska mål. Stadens kartläggning och stadsdelens statistik visar att fixartjänsten till största delen används av kvinnor. Det är svårt att bedöma om det

beror på att män verkligen har ett mindre behov av tjänsten eller på andra faktorer eller hypoteser, som till exempel att män skulle ha svårare att be om hjälp med de typer av tjänster som fixaren erbjuder eller att de i mindre utsträckning än kvinnor nås av information om tjänsten. Förvaltningen bedömer det viktigt att säkerställa att information om tjänsten sprids i kanaler som når både män och kvinnor så att alla får samma möjlighet till hjälp med fallförebyggande åtgärder.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag på åtgärder för att göra fixartjänsten mer likställig över staden. Det är välkommet med stadsgemensamt material i form av informationsbroschyrer, checklistor och mallar för statistikuppgifter.

Att fixaren ska kunna erbjuda säkerhetsgenomgång av bostaden är en klok och viktig insats i det fallförebyggande arbetet. Förvaltningen önskar att det förtydligas om huruvida säkerhetsgenomgången av bostaden ska ingå i de sex timmar den enskilde kan nyttja tjänsten per år, eller om den är en insats som ligger utanför dessa timmar.

Stadsdelsnämndens råd för funktionshindersfrågor och stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet och framför följande synpunkter:

Pensionärsrådet

Rådet ställer sig positiv till förslaget i sin helhet och särskilt till att åldersgränsen sänks och att krav på att fixaren ska legitimera sig införs. Rådet vill också trycka på vikten av att annonsera om tjänsten i lokalpress, eftersom det är forum som når ut till många äldre.

Rådet för funktionshindersfrågor

Rådet framför följande synpunkter:

- Bra att man sänker åldersgränsen till 68 år
- Bra med en stadsgemensam informationsbroschyr där stadsdelsförvaltningarna har möjlighet att lägga in egna aktuella kontaktuppgifter.
- Skulle vara ännu bättre om fixartjänsten även tillgängliggjordes för personer med funktionsnedsättning
- En legitimation vid ankomst räcker inte. Många är oroliga att öppna dörren för främmande personer. Ett samtal från

förvaltningen med angivande av ca ankomsttid kan därför vara ett bra komplement till leg.

- Högre krav på adekvat kompetens och rätt verktyg för efterfrågat arbete bör eftersträvas

Förvaltningen bedömer att en sänkning av åldersgränsen till 68 år minskar risken för godtyckliga bedömningar och att det är viktigt att de som är under 75 och som har behov av insatsen säkert ska kunna få ta del av den. Förvaltningen kommer att följa på vilket sätt sänkningen av åldersgränsen påverkar efterfrågan och kostnad, men ser i dagsläget ingen risk för att tjänsten skulle överanvändas.

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Bilagor

1. Protokollsutdrag äldrenämnden
2. Tjänsteutlåtande äldreförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

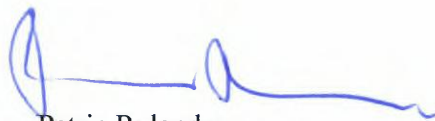
Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2020-04-01
Marianne Wikander, Avdelningschef	2020-04-01

Handläggare
Elisabeth Landström
Telefon: 08-50836245**Till**
Äldrenämnden
den 28 januari 2020

En likvärdig fixartjänst inom staden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Äldrenämnden ger äldreförvaltningen i uppdrag att ta fram stadsgemensam informationsbroschyr, checklista för säkerhetsgenomgång samt mall för statistikuppgifter.
3. Äldrenämnden överlämnar förslagen för en likvärdig fixartjänst till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Patric Rylander
FörvaltningschefRaili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I 2019 års budget fick äldrenämnden i uppdrag att kartlägga tidsåtgången beträffande de så kallade fixartjänsterna i syfte att stärka innehållsmässig likvärdighet. Tidsåtgången för fixarnas utförda arbete gick dock inte att kartlägga eftersom det saknas möjligheter att ta fram sådan statistik. Förvaltningen gjorde istället en kartläggning om fixartjänster erbjuds på ett innehållsmässigt likvärdigt sätt inom staden. Kartläggningen visade att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men att det finns några utvecklingsområden som ytterligare skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet.

I årets budget (2020) fick äldrenämnden i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna vidta åtgärder för att öka enhetligheten inom stadens fixartjänster. I detta tjänsteutlåtande redovisas resultaten från kartläggningen samt äldreförvaltningens förslag på åtgärder för en ökad likvärdighet av fixartjänster inom staden som:

- Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter medger.
- Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten (där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök).
- Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive brandförebyggande åtgärder.
- Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.

Bakgrund

Idén till fixartjänster kommer ursprungligen från Höganäs kommun i Skåne som införde tjänsten i början på 2000-talet. Det primära syftet var att få ned kostnaderna för fallolyckor i hemmet orsakade av riskfyllda element eller moment i bostaden, som exempelvis lösa elsladdar på golvet samt upphängning av gardiner.

Inom Stockholms stad infördes tjänsten kostnadsfritt år 2007 efter beslut i kommunfullmäktige (dnr 327-2163/2006) med stöd av lag (2006:492) om vissa kommunala befogenheter att tillhandahålla servicetjänster åt äldre, som upphävdes den 1 mars 2009. Benämningen på insatsen var då ”Servicetjänst i form av vaktmästarservice” vilket över tid ändrats till den vedertagna titeln ”Fixartjänst”.

Målgruppen för tjänsten är personer 75 år och äldre, som inte har annan hemtjänst, som kan nyttja tjänsten maximalt sex timmar per hushåll och år. Syftet med tjänsten är att förebygga fallskador och andra skador som vissa riskfyllda vardagssysslor kan orsaka. Tjänsten omfattar enklare praktiska och riskfyllda vardagssysslor som tunga lyft, fästa elektriska sladdar samt olika former av insatser som innebär att klättra på stegar. Tjänsten omfattar däremot inte insatser som kräver någon form av auktorisation, trädgårdsskötsel eller städning. Kostnaderna för tjänsten finansieras inom ramen för stadsdelsnämndernas budget för det förebyggande arbetet.

Ärendet

I 2019 års budget fick äldrenämnden i uppdrag att kartlägga tidsåtgången beträffande de så kallade fixartjänsterna, inom samtliga stadsdelsförvaltningar, i syfte att stärka innehållsmässig likvärdighet.

Tidsåtgången för fixarnas utförda arbete har dock inte gått att kartlägga eftersom det saknas möjligheter att ta fram sådan statistik för staden. Stadsdelsförvaltningarna för till viss del statistik över de uppdrag som fixarna utför men eftersom det görs på olika sätt är statistiken inte jämförbar. En del stadsdelsförvaltningar redovisar antal timmar som utförts och en del antal personer som fått hjälp.

I stället gjorde förvaltningen en kartläggning om fixartjänster erbjuds på ett innehållsmässigt likvärdigt sätt inom staden. Kartläggningen, som skett genom intervjuer med stadsdelsförvaltningarnas fixare, visar att samtliga stadsdelsförvaltningar har samma benämning på servicetjänsten, så kallad "Fixare" och att fixarna utgår från och följer den stadsgemensamt framtagna uppdragsbeskrivningen för tjänsten¹.

Samtliga fixartjänster är organiserade under stadsdelsförvaltningarnas utförarenheter såsom servicehus, hemtjänst, dagverksamhet eller förebyggande och öppna verksamheter. Generellt fungerar det fallpreventiva uppdraget bättre i de stadsdelsförvaltningar där fixaren är knuten till den förebyggande eller öppna verksamheten, där exempelvis syn- och hörselkonsulenter är organiserade samt olika former av friskvårdsaktiviteter erbjuds. Fixaren kan då informera om den öppna verksamhetens utbud samt förmedla kontakt.

I en stadsdelsförvaltning finns fixaruppdraget som en heltidstjänst. Inom resterande stadsdelsförvaltningar är det en eller flera personer som utför uppdraget inom en viss procent av annan tjänst. I en stadsdelsförvaltning utför en daglig verksamhet (LSS) uppdraget. De flesta fixare är ensamma i sitt uppdrag på stadsdelsförvaltningen och har inte någon kollega att samverka med. Fixarna har framfört önskemål om nätverksmöten för fixarna inom staden, där de har möjlighet att knyta kontakter och utbyta erfarenheter och tips.

På stadens hemsida finns det övergripande information om fixartjänsten med kontaktuppgifter till respektive stadsdelsförvaltning. Stadsdelsförvaltningarna informerar om tjänsten via egna framtagna broschyrer, annonser i lokaltidning, via olika pensionärsorganisationer och via den öppna verksamheten. Något som flera fixare efterfrågade var en stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten, med möjlighet att lägga till lokala kontaktuppgifter. I nuläget är det upp till varje stadsdelsförvaltning att ta fram egen information om tjänsten. Flera stadsdelsförvaltningar har endast digital information om tjänsten på stadsdelsförvaltningens hemsida.

Det finns många ingångar att nå fixaren, via mejl, telefon, eller direktkontakt på den öppna verksamheten. Vanligast är att den enskilde eller anhöriga tar kontakt men även att hemtjänst, sjukhus, primärvård och biståndshandläggare förmedlar kontakt.

Inbokning av hjälp från fixaren sker oftast direkt vid kontakten med fixaren och vanligen får den enskilde hjälpen inom en vecka. Dock prioriteras byte av glödlampor och batterier till brandvarnare vilket oftast sker samma dag.

Vid hembesöket är det endast hälften av fixarna som uppvisar legitimation när de presenterar sig.

De allra flesta som nyttjar fixartjänster är kvinnor. Efterfrågan på tjänsten varierar efter säsong. Störst efterfrågan är det inför jul samt vår och höst. Fixarnas uppfattning är att max sex timmar per hushåll och år är fullt tillräckligt.

De mest efterfrågade tjänsterna är hjälp med byte av gardiner, glödlampor, säkringar, batterier, ta ned saker från höga skåp, att bära in tillhörigheter från vind eller källare samt fäste av lösa elsladdar.

Inom några stadsdelsförvaltningar erbjuder fixaren samtidigt en säkerhetsgenomgång av bostaden i syfte att undanröja risker som kan innebära fall. Det finns inte någon stadsgemensam checklista framtagen för detta och ingen stadsdelsförvaltning har heller tagit fram en egen checklista för säkerhetsgenomgång. Säkerhetsgenomgången sker därför utifrån fixarens kunskaper och erfarenheter inom detta område.

Det finns inga stadsgemensamma riktlinjer för hur fixaren ska föra statistikuppgifter över genomfört arbete. Varje stadsdelsförvaltning har tagit fram egna mallar för statistikuppgifter över exempelvis antal hushåll som fått hjälp, antal timmar eller tjänster som utförts.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 22 januari 2020. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 21 januari 2020 och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 23 januari 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kartläggningen visar att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men att det finns några utvecklingsområden som ytterligare skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet.

Kartläggningen visar att gränsdragningen på 75 år inte alltid hålls för yngre äldre som har behov av hjälp från fixaren. Några stadsdelsförvaltningar håller hårt på gränsdragningen medan andra gör undantag. Motiveringen till att de gör undantag är att det är så sällan förekommande och att det upplevs svårt att neka personer hjälp som har behovet men inte åldern inne. För att minska godtycklighet och därmed olikheter samt i förlängningen risken för fallskador förordar

äldreförvaltningen därför en sänkning av åldersgränsen till förslagsvis 68 år, som lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (befogenhetslagen) medger. Äldreförvaltningen bedömer att en minskning av åldersgränsen endast kommer ge en marginell ökning av uppdrag för fixarna och att kostnaderna för stadsdelsnämnderna därför inte kommer att öka.

Då kartläggningen visar att information om fixartjänster till allmänheten förmedlas på olika sätt inom staden föreslår äldreförvaltningen att det tas fram en stadsgemensam informationsbroschyr där stadsdelsförvaltningarna har möjlighet att lägga in egna aktuella kontaktuppgifter.

För att göra tjänsten tryggare för de äldre anser äldreförvaltningen att det ska vara obligatoriskt att fixaren uppvisar identifikation vid hembesök. Äldre personer är en utsatt grupp för olika typer av bedrägerier. Att äldre efterfrågar identifikation innan de släpper in någon okänd person i bostaden minskar dessa risker. Äldreförvaltningen förordar därför att det ska vara obligatoriskt att fixaren uppvisar legitimation vid hembesök samt att detta framgår av informationsbroschyren om fixartjänsten.

Kartläggningen visar också att några stadsdelsförvaltningar erbjuder en säkerhetsgenomgång av bostaden i samband med hembesöket, för att föreslå och genomföra justeringar som minskar risken för fall. Äldreförvaltningen anser att det behöver finnas en strukturerad checklista för säkerhetsgenomgång där riskfyllda element och moment listas. I samband med säkerhetsgenomgången ska fixaren också dela ut informationsmaterial om fallprevention och brandförebyggande åtgärder. Fallskador orsakar ett stort fysiskt och känslomässigt lidande för den som drabbas och innebär stora kostnader för samhället. Ett led i att minska risken för fallskador är att arbeta mer systematiskt i det förebyggande arbetet.

För att kunna följa upp hur många äldre eller hushåll som fått hjälp av fixaren behöver det finnas en stadsgemensam mall för statistikuppgifter över utfört arbete. Detta skulle möjliggöra jämförelser av tjänstens efterfrågan över tid och mellan stadsdelsförvaltningar. För att kunna göra en kostnadsberäkning av tjänsten är denna statistik helt avgörande. Äldreförvaltningen föreslår därför att en stadsgemensam mall för statistikuppgifter tas fram.

Sammantaget föreslår äldreförvaltningen följande åtgärder för en mer likvärdig fixartjänst inom staden:

- Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som befogenhetslagen medger.
- Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten (där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök).

- Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive information om fallprevention och brandförebyggande åtgärder.
- Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.

§ 9. En likvärdig fixartjänst inom staden

Dnr 4.1-410/2019

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Äldrenämnden ger äldreförvaltningen i uppdrag att ta fram stadsgemensam informationsbroschyr, checklista för säkerhetsgenomgång samt mall för statistikuppgifter.
3. Äldrenämnden överlämnar förslagen för en likvärdig fixartjänst till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-01-07

I 2019 års budget fick äldrenämnden i uppdrag att kartlägga tidsåtgången beträffande de så kallade fixartjänsterna i syfte att stärka innehållsmässig likvärdighet. Tidsåtgången för fixarnas utförda arbete gick dock inte att kartlägga eftersom det saknas möjligheter att ta fram sådan statistik. Förvaltningen gjorde istället en kartläggning om fixartjänster erbjuds på ett innehållsmässigt likvärdigt sätt inom staden. Kartläggningen visade att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men att det finns några utvecklingsområden som ytterligare skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet.

I årets budget (2020) fick äldrenämnden i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna vidta åtgärder för att öka enhetligheten inom stadens fixartjänster. I detta tjänsteutlåtande redovisas resultaten från kartläggningen samt äldreförvaltningens förslag på åtgärder för en ökad likvärdighet av fixartjänster inom staden som:

- Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter medger.
- Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten (där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök).
- Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive brandförebyggande åtgärder.
- Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

De föreslagna åtgärderna kommer att ge goda förutsättningar för att få en mer likvärdig fixartjänst inom staden. Förvaltningen har även flera bra förslag som kommer att öka tryggheten för den enskilde.

De allra flesta som nyttjar fixartjänster är kvinnor, vilket kan anses vara positivt då kvinnor löper högre risk att drabbas hårdare av fallskador. Vi ser gärna att den stadsgemensamma mallen för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete även redovisas fördelat på kön och ålder etc. I ärenden av detta slag är det generellt bra om förvaltningen gör jämställdhetsanalyser.

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Andréa Marieanna Arlene, Ström	2020-04-23
RUDOLF, SJÖSTRAND	2020-04-23